5 Bani în România.-10 Bani în străinătate

ICGX

Anul XXXI.-No. 190.-Sâmbătă 13 Iulie 1913

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.66 / 9.15 / 18.— | 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 35
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunciuri sau informațiuni mortuare după înțelegere

Redacția și Administrația: 11, str. Brezoianu — București —

REGELE CAROL INTERVINE PE LANGA SULTAN

Înaintarea armatei noastre în Bulgaria

TRUPE DE INFANTERIE IN MARŞ

SCRISORI DIN TURCIA

Acțiunea militară a Turciei. - Ocuparea Adrianopolului

Constantinopol, 9 Iulie

Armata turcă care a primit de la Ciatalgea și Bolair ca să scoată pe bulgari de pe litoralul Marmara nu s'a oprit la frontiera Enos-Midia hotărâtă la conferința de la Londra ci depășind această linie și negăsind nici o rezistență, a ajuns azi până la a doua capitală a Turciei. Și în timpul ce armata își continua marșul spre cetatea lui Adrian, guvernul june turc prepara faimoasa notă care a fost remisă marilor Puteri și în care Turcia își motivează condiția ei.

Până în momentul când scriu guvernul n'a găsit nimerit să comunice oficial intrarea trupelor otomane în Adrianopol și s'a mulțumit numai să publice oficial ocuparea localităților Uzun-Kiupru și Lule-Burgas. Știrile sosite eri însă dădeau ocuparea Adrianopolului ca un fapt consumat.

Dacă turcii vor putea sau nu să păstreze pentru ei Adrianopolul este o chestie la care nu se poate respunde categoric pentru moment. Ocuparea lui însă de către armatele otomane are o mare importanță pentru că a ridicat moralul trupelor așa de încercat cu înfrângerile de până acum. Impresia și entuziasmul în opinia publică otomană cu ocazia deciziei guvernului și cu ocuparea Adrianopolului este de necrezut. Faptul că marile Puteri n'au intervenit până acum, colectiv sau izolat, ca să împedice mersul înainte al armatei turcești este considerat în cercurile autorizate ca un indiciu că se prea poate ca noua frontieră turco-bulgară să fie nu Enos-Midia în linie dreaptă ci Enos-Maritza cu Adrianopolul pentru turci.

Incidentul de la Rodosto

Cu toate că armata turcă în mersul ei spre Adrianopol a vrut să meargă ca armată liberatoare a populațiunei care a avut să sufere jugul efemer al bulgarilor, totuși a fost nevoită să provoace la Rodosto un incident care a costat viața a câtor-va zeci de armeni. Din ancheta oficială reese că numai 6 jandarmi armeni în serviciul bulgarilor și-au găsit moartea în întâlnirea cu armata turcă și vina ar fi a jandarmilor cari au încercat să reziste.

Adunarea națională armeană însă, din scrisorile particulare primite, consideră incidentul ca prezentând o gravitate mai mare și încă numărul victimilor la câte-va zeci.

Un ziar turc local a făcut o anchetă particulară din care reesă că armenii ar fi servit de spioni bulgarilor când au intrat în Rodosto și au fost cauza devastărei mai multor familii musulmane. Ca urmare acestor evenimente din Rodosto și a incendierii satului Malgara, patriarhul armean Aşaremi a remis Sublimei Porți demisiunea lui, neputând să-și asume greaua responsabilitate a faptelor. Guvernul a luat toate măsurile ca liniștea să nu sufere nici la Rodosto nici în celelalte localități reocupate de armata turcă.

Sosirea vaporului „România"

Vaporul *România*, care trebuia să sosească eri la amiază, a sosit foarte de vreme, pe la orele 9.30. Cu toate acestea, o mulțime de lume venise să aștepte reintoarcerea frumoaselor vase românești după o lipsă de aproape trei săptămâni.

Pe bordul vasului se aflau vre-o 150 prizonieri turci eliberați de români din mâinile bulgarilor și repatriați. Am vorbit cu câți-va din ei. După ce descriau toate suferințele îndurate în tot timpul cât au fost la bulgari, n'aveau cuvinte de mulțumire pentru autoritățile militare și civile române atât pentru buna primire ce le-au făcut cât și pentru repatrierea lor. Unul din ei îmi spunea chiar că ar fi dorit din suflet să servească în armata română în potriva bulgarilor pentru ca să-și arate recunoștința.

Pregătirile Turciei

In vederea evenimentelor ce se desfășoară în Balcani și mai ales de când armatele otomane au început să intre în Tracia, în orașul nostru se observă o mare mișcare. Autoritățile au început să rechiziționeze mai sistematic chiar de cât la începutul războiului și numeroși rezerviști sosesc zilnic din Asia și sunt expediați cu trenul în direcția Ciatalgei.

Ofițerii au primit ordine severe să se prezinte la posturile lor, iar trenurile militare se succed la intervale foarte mici. Liniile ferate în direcția unde înaintează armata și cari au fost distruse de bulgari în retragerea lor au început să fie reconstruite.

Grecii ascund pierderile lor

Persoane sosite în ultimele zile de la Salonic povestesc întâmplările din ultimele ciocniri dintre greci și bulgari. După spusele acestor persoane demne de încredere pierderile grecilor sunt cu mult mai mari ca acelea publicate de agenția din Atena și de ziarele grecești. Intreg orașul Salonic este un adevărat spital. Toate edificiile publice sunt transformate în spitale. Se știe că grecii trimit pe răniții lor lo Athena iar aceĭ grav răniți îi țin la Salonic. Ca să ascundă marea mortalitate zilnică, grecii au pretexat ivirea holerei la Salonic. Persoanele sosite afirmă însă că nu există nici o holeră și că zilnic mor sute de soldați în urma rănilor primite. Aceste declarațiuni concordă întru câtva cu afirmațiunile ziarului londonez „Times" care afirmă că grecii au avut mai multe pierderi de cât întregul efectiv bulgar și că peste patru mii de greci au fost făcuți prizonieri.

Reluarea relațiunilor cu Grecia și Serbia

Sosirea în orașul nostru a delegaților greci Dragumis și Levidis este socotită ca un început al reluărei relațiunilor diplomatice între Turcia și Grecia. Unele ziare de aseară anunță chiar că Dragumis va fi ministrul Greciei la Constantinopol. Delegatul sârb Pavlovici a reușit să transeze toate diferendele — de altfel aproape foarte mici — dintre Turcia și Serbia și sosirea și primului dragoman sârb Ciohagici este încă un fapt care arată că reluarea relațiunilor este o chestie de zile. Agenția din Atena ne-a adus bazele înțelegerei dintre Grecia și Turcia. Pe cale particulară aflu că Grecia și Serbia vor sprijini cererile Turciei în privința Traciei și că Grecia va lăsa Dedeagacî, ocupat azi de ea, Turciei.

Naum Apostolescu

De pe câmpul de operațiuni al armatei noastre

— Scrisoarea unui luptător —

Un redactor al nostru a primit eri din Vrața o scrisoare a unuĭ militar care face parte din avangarda armatei noastre de operațiuni.

In această scrisoare, după ce arată condițiunile în cari au ajuns trupele noastre la o mică distanță de Sofia, insistă asupra impresiunei întristătoare ce au făcut ținuturile prin cari au trecut.

Câmpiile Bulgarieĭ par a fi un pământ al dezolării. Case părăsite, țarine nelucrate și peste tot par'că apasă mâna nemiloasă a morții. Pe fețele locuitorilor acestor ținuturi e zugrăvită o tristețe adâncă. Toți sunt în doliu. Femeile, cu șaluri cernite pe cap, își plâng fiecare, soțul sau fratele, părintele sau copilul. Nu e casă în care să nu fie plâns cineva.

Intrarea armatelor noastre, în aceste condițiuni, este privită de populație ca o binefacere cerească. Ea știe, își dă seama instinctiv, că noĭ îi aducem pacea și liniștea atât de mult dorite. Mulți își exprimă regretul că armatele noastre n'au intrat în țara lor cu 15 zile înainte, ca să împiedice, dela început, războiul dintre frați.

*

Comandamentele trupelor noastre au dat ordine de zi, cari s'au citit în toate regimentele asupra modului cum trebue să se poarte soldații cu populația ținuturilor ocupate. Se prevăd pedepse aspre pentru cea mai mică abatere și jafurile sunt pedepsite cu moartea.

Dar nici n'ar fi fost nevoie — scrie corespondentul nostru — de aceste ordine. Românul e milos și nu arare ori se văd scene cari îți umezesc ochiĭ: câte doui-trei copii, îmbrăcați aproape în zdrențe, stând împrejurul câte unui soldat care le împarte pâine și mâncare din gamela lui.

E o sărăcie cumplită pe acolo. Din ordinul comandamentelor, soților ofițerilor bulgari plecați în luptă li se servește masa dela popotele ofițerilor noștri.

*

Induioșați de această tristă stare de lucruri, soldații noștri, cari plecaseră înviersunați crezând că vor da piept cu dușmani de talia lor, își dau seama acum să opera lor e mai mult umanitară și pacifică.

Și pentru această operă, care îi dă drept la recunoștința lumeĭ civilizate, țăranul nostru de la Dunăre și din văile Carpaților se simte, instinctiv, mai mândru și mai mare ca până acum.

Rusia mobilizează
la granița României

Berlin, 11. — „Berliner Tagblatt" află din Odessa că direcțiile căilor ferate din Basarabia și de la Dunăre au primit ordin să suspende traficul de călători și mărfuri punând trenurile la dispoziția autorităților militare.

*

Tulcea, 9 Iulie

Am informațiuni positive că guvernul rusesc face mobilizări parțiale înăuntrul Basarabieĭ. Zilnic se văd trecând pe brațul Kilia, în spre Reni, șalupe încărcate cu rezerviști, cari cântând agită steaguri roșii.

Parte dintre grănicerii ruși de pe brațul Kilia au fost și duși pe linia Prutului pentru întărirea pichetelor de acolo.

Dezertorii ruși, cari, ca și astă toamnă pe timpul mobilizărilor din Basarabia au început să treacă zilnic Dunărea predându-se grănicerilor noștri, la interogatorul ce li se ia, dau aproape toți acelaș răspuns:

„Nu vrem războĭ". De se va produce totuși, în Rusia va fi revoluție.

*

De asemenea sunt concentrate la Odesa trupe de toate armele, iar în acel port stau gata vapoare spre a le îmbarca.

Nu li se cunoaște destinațiunea lor. Totuși față cu concentrarea trupelor rusești la frontiera din spre Armenia, se crede că trupele de la Odesa sunt destinate a fi debarcate într-un punct de pe coasta Turcieĭ europene.

OXO

ACTIVITATEA
„Uniunei evreilor pământeni" din Dorohoĭ

Dorohoĭ, 10 Iulie.

In aceste momente grele pentru țară, membrii secției locale a uniunei evreilor pământeni înțelegându-și perfect de bine menirea, au luat deciziunea să conlucreze împreună cu comitetele instituite pentru ajutorarea familiilor celor mobilizați.

Osebit de aceasta, în urma unei înștiințări primită de la reprezentanța generală a Uniunei evreilor pământeni din Capitală, s'a convocat o adunare a evreilor pământeni din localitate, în localul școalei israelito-române, sub președinția d-luĭ rabin dr. L. Rabinovici,, directorul acestei școale.

In urma discuțiunilor urmate și a cuvântărilor d-lor dr. Rabinovici, Adolf Wittner, I. L. Bercovici, Mayer Zeltzer și alții, s'a decis a se lansa liste de subscripție printre evreii din oraș, pentru a se aduna o sumă cu care să se contribue la facerea unei ambulanțe, cu tot personalul ei, ce urmează a se trimite pe câmpul de operațiuni, atunci când împrejurările o vor reclama.

Tot odată, în urma propunereĭ d-luĭ Iancu Bacal, s'a colectat suma de 1000 leĭ care se va vărsa ca fond „Crucei Roșii", din partea secției din Dorohoĭ a Uniunei evreilor pământeni.

OXO

Cota apelor Dunărei

Pe ziua de 11 Iulie 1913

IN ROMANIA

Dunărea crește pe toată întinderea.

Apele au următoarele cote în centimetri în raport cu etiajul:

Turnu-Severin 578; Calafat — Bechet 513, Turnu-Măgurele 447, Giurgiu —, Oltenița 511, Călărași 436, Cernavoda 470, Hârșova 457, Brăila 417, Galați —, Tulcea —

REGELE CAROL
INTERVINE PE LANGA SULTAN

M. S. Regele Carol a intervenit Mercuri telegrafic pe lângă Sultan ca să înceteze acțiunea militară a Turciei.

Iată în rezumat conținutul telegramei M. Sale:

M. Sa amintește Sultanului interesul și simpatia ce l-o păstrează de multă vreme personal și Imperiului otoman atât de crud încercat în aceste din urmă vremuri.

De câte ori a fost vorba de o situațiune serioasă pentru Turcia, M S. amintește Sultanului că a intervenit amicalmente la timp, așa cum a făcut și cu ocaziunea încheierei păcei între Italia și Turcia.

Suveranul nostru termină rugând pe Sultan ca Turcia să înceteze noua ei acțiune militară pentru ca astfel imperiul otoman să nu aibă de îndurat o nouă deceptiune, de oarece asupra regiunilor ocupate acum din nou de Turcia, Europa a hotărât in ultimul timp in mod categoric.

Suveranul cere Sultanului că să vadă în această nouă intervenție a Sa o nouă manifestare a acelui interes sincer pe care îl poartă M. Sa persoanei Sultanului și imperiului otoman.

XOX

RASPUNSURILE
REGILOR SERBIEI ŞI GRECIEI

OXO

Eri dimineață regele Petru al Serbieĭ a răspuns M. Sale la telegrama pe care Suveranul nostru J-a trimis-o eri. Regele Petru asigură pe M. Sa că e însuflețit de aceeași dorință de a se încheea pacea cât mai de vreme. Adaogă însă că pentru aceasta Serbia e nevoită să ia toate garanțiile

Suveranul Serbieĭ regretă vărsările de sânge și războiul pe care Bulgaria l'a impus. Dar, după ultima experiență e nevoit să ia toate măsurile și garanțiile printre cari încheerea păcei ar fi cea mai eficace.

*

Regele Constantin al Greciei a respuns de asemeni eri dimineață.

Regele Constantin după ce mulțumește M. Sale pentru intervenția făcută după rugămintea Regelui Ferdinand, spune că și M. Sa are dorința de a pune capăt vărsărilor de sânge. Regele Constantin asigură pe M. Sa că nu vrea nici să turbure echilibrul balcanic și nici nu vrea o diminuare a Bulgariei.

Dar adaugă Regele Constantin, dacă ar consimți la un armistițiu fără garanții reale că pacea va fi semnată cu avantagiile ce sunt datorite Greciei și aliaților ei, după un asemenea război sângeros și impus de Bulgaria, ar face o crimă contra țărei Sale. Suveranul Greciei asigură pe M. S. că e gata să trimeată plenipotențiari dacă Bulgaria acceptă condițiunile pentru preliminările păcei.

Regele Constantin al Greciei adaogă că are o prea amară experiență de reaua credință a Bulgarieĭ, pentru a nu ști că un armistițiu fără condițiile păceĭ detaliate, ar priva Grecia de cea mai mare parte a fructelor victoriilor pe cari le-a câștigat.

Suveranul Greciei termină exprimându-și credința că și Serbia va fi de aceeași părere. F.

UN VETERAN
cu 4 fiĭ și 2 gineri sub drapel cere a fi mobilizat

Dorohoiu, 10 Iulie

Am anunțat zilele trecute cum Ion Hâncu, din Havârna (Dorohoĭ), veteran din războiul de la 1877—78, deși are 4 fiĭ sub drapel, a cerut și obținut ca și el să fie trimis ca simplu voluntar în războiul din Balcani.

Astăzi am aflat un caz și mai mișcător.

Petre Izubac, din comuna Zamostea, alt veteran din războiul de la 1877, care are 4 fiĭ și 2 gineri sub drapel, a cerut cu insistență să fie și el înrolat ca voluntar. declarând că se simte destul de puternic pentru a se lupta.

El n'a avut însă norocul luĭ Hâncu, căci la regiment i s'a spus că întru cât are 4 fiĭ și 2 gineri mobilizați, el să rămână acasă spre a lucra pământul.

Bietul bătrân e dezolat că n'a putut pleca la războĭ și el cu fiiĭ săĭ.

OXO

Cutremurul din Focșani

Focșani, 11 Iulie.

Astă-noapte, la orele 12, s'a simțit aci un cutremur de pământ, au fost trei zguduituri, din care cele două din urmă foarte puternice.

Populația, îngrozită, a ieșit pe stradă.

DELEGAȚII ROMANIEI
PENTRU INCETAREA OSTILITĂȚILOR

d. general Coandă

D. colonel Christescu

D-nii general Coandă și colonel Christescu au plecat la Niș, spre a reprezinta România în înțelegerea care trebuie să se încheie spre a înceta imediat vărsarea de sânge.

PE TERITORIUL ANEXAT

Când se va aplica legea meseriilor?

-- Convorbire cu d. Em. Krupenski, președintele consiliului Casei centrale a meseriilor --

Am anunțat că la Casa centrală se studiază chestiunea organizăreĭ meseriilor pe teritoriul anexat. Revenim astăzi cu știri precise, care rectifică și completează cele scrise într'un articol trecut asupra acesteĭ chestiuni.

Iată ce ne-a afirmat eri dimineață d. C. Em. Krupenski, președintele consiliului de administrație al Caseĭ meseriilor:

— „Indată ce Camerele vor hotări cari sunt teritoriile anexate și de când urmează să li se aplice legile românești, consiliul de administrație al Caseĭ Centrale va lua, de sigur, măsuri, ca toate celelalte autorități, să aplice în acele teritorii și legea meseriilor.

„La timp, Consiliul va delega din sânul său comisiunile care să cerceteze, la fața locului, numărul meseriașilor și organizarea lor cum și întinderea industriilor locale, pentru ca, pe temeiul unor date sigure, să poată face aplicarea legeĭ pe teritoriul anexat.

„De altmintrelea, legea meseriilor din Bulgaria seamănă mult cu vechea lege a meseriilor de la noi după care s'a și luat.

Nu știu să existe acolo asigurări pentru pensiuni de invaliditate și bătrânețe ca la noi.

„Există însă, în afară de asigurarea pentru ajutoare în caz de boală, o asigurare în contra accidentelor de muncă în industrie.

„Această asigurare e prevăzută în legea pentru încurajarea industrieĭ naționale. *Pe cât știu, această asigurare contra accidentelor muncei se face și cu o cotă din partea muncitorilor, pe când, după legea noastră, muncitorii nu contribue la această din urmă asigurare, ea fiind numaĭ în sarcina patronilor*".

De aci reiese că, sub imperiul legeĭ noastre, meseriașii de pe teritoriul anexat se va bucura de condițiuni mai prielnice desvoltăreĭ lor muncitorești. E hotărât dar ca organizarea meseriilor să se facă după ce Corpurile legiuitoare vor ratifica întinderea teritoriului anexat după semnarea păceĭ definitive.

Apel către soțiile ofițerilor armatei

Țara ne-a chemat la cea mai înaltă și sfântă a noastră datorie.

Dacă vitejii noștri ostenĭ, siguri de isbândă, duc cu eĭ faima strămoșească, sburând dincolo de hotare, pentru străjuirea neamului românesc, trebuie să ne gândim că mai avem o datorie de îndeplinit: datoria de a îngriji și de familiile ostașilor dela țară, rămase lipsite de sprijinul moral și material al celor plecați pe câmpul de onoare.

DOAMNELOR,

Ca vrednice românce și soții ale ofițerilor, credem că veți da cele dintâĭ dovada patriotismului domniilor voastre, constituindu-vă cu grăbire în fiecare oraș, în comitete, sub președinția uneia dintre domniile voastre, având drept normă directivele ce însoțesc prezentul apel.

Această ideie pornită din cel mai curat sentiment de patriotism vine la timp pentru ajutorarea în mod efectiv și urgent a familiilor gradelor inferioare din fiecare județ.

Primind ofrande, în banĭ și obiecte de orice natură, fiecare comitet în parte, ajutat de un ofițer în fiecare garnizoană, va putea împărți acste ajutoare direct și imediat în fiecare comună îndeplinind această sfântă datorie cu devotamentul și entusiasmul de care femeia română a dat totdauna dovadă.

Increzători în sentimentele domniilor voastre de patriotism și umanitate, suntem convinși că acest apel va avea în sufletele celor aflați pe câmpul de onoare și glorie, ecoul puternic pe care îl produc faptele mari și frumoase.

General de divizie, Zottu V., președinte, colonel Grigorescu Eremia, comandor Cătuneanu Al., colonel Braboveanu I., locot.-colonel Grigoriu Gh., medic colonel Vicol N., locot.-colonel Boboc C., locot.-colonel Zottu Victor și general Bengescu Gh., directorul caseĭ.

10 zile de asistență medicală
„Familia luptătorilor"

Primim din partea d-luĭ dr. Paulmann, unul din medicii cari muncesc cu râvnă pentru ajutorarea medicală a „familiilor luptătorilor", o dare de seamă a activității medicale de la dispensariul „Camereĭ de comerț".

In mai puțin de 2 zile prin inițiativa d-luĭ Hagi Tudorache, președintele Camereĭ de comerț d-niĭ Zane și d. farmacist dr Anghelescu, care împreună cu *G.* Hențiescu au donat medicamente și aparate medicale, s'a aranjat o farmacie și o sală splendidă de pansamente în care de la 1 Iulie a. c. și până la 10 Iulie c. medicii, cari și-au oferit benevol ajutorul lor familieĭ luptătorilor, au contribuit la o faptă tot atât de mare și patriotică ca și a medicilor mobilizați.

Socotind după numărul mare de consultații ce s'au dat copiilor și femeilor, al căror bărbați sau frați au plecat pe câmpul de onoare, și având în vedere că în acest timp toate policlinicele, dispensariile și o parte din spitale s'au închis, înțelegem cât de folositoare sunt pentru populația nevoiașă ajutoarele acestor medicĭ.

D-niĭ: Dr. Friedmann, dr. Mendelsohn, dr. Cobilovici, dr. Rapaport, dr. Rosen, dr. Constantin Pastia, dr. Vera, și d. dr. Paulmann Solomon, au consultat fiecare după ordinea orelor întocmite de la 7 dimineața până la 6 seara, aproape 1000 bolnavi, în timp de 10 zile, ceea ce ar reveni la 100 consultații zilnice date la femei și copiĭ de toate vârstele și pentru orice boală. Unora dintre bolnavi li s'au dat medicamente chiar din farmacia dispensarului, iar rețetele mai complicate au fost făcute gratuit de către toate farmaciile din București.

Dispensarul continuă să funcționeze regulat de la 7 dimineața până la 12 a. m. fiind larg deschis tuturor femeilor și copiilor lipsiți de mijloace.